

Spis treści

Wprowadzenie	7
---------------------------	---

Rozdział 1

Deficyt budżetowy – istota, rodzaje i wpływ określonych czynników

na saldo budżetu państwa	17
1.1. Pojęcie deficytu i jego miejsce w budżecie państwa.	17
1.2. Rodzaje deficytów budżetowych	25
1.3. Wahanie cykliczne, inflacja, stopa procentowa i wzrost gospodarczy a stan budżetu państwa.	27
1.3.1. Wahanie koniunkturalne a budżet państwa	27
1.3.2. Wpływ inflacji na saldo w budżecie państwa	28
1.3.3. Stopa procentowa a stan budżetu państwa	30
1.3.4. Deficyt a wzrost gospodarczy.	31
1.4. Definicja i miejsce kategorii „efektywność” w teorii i badaniach deficytu budżetowego	34

Rozdział 2

Przyczyny i skutki występowania oraz metody liczenia deficytów budżetowych

2.1. Przyczyny występowania deficytu budżetowego	39
2.2. Skutki deficytu dla budżetu państwa i całej gospodarki	41
2.3. Metodologia liczenia deficytu budżetowego.	51
2.3.1. Metodologia według Międzynarodowego Funduszu Walutowego	51
2.3.2. Metody liczenia według Unii Europejskiej	52
2.3.3. Metodologia liczenia deficytu budżetowego wykorzystywana w Polsce ...	53

Rozdział 3

Kredyty i pożyczki udzielane przez bank centralny bądź banki komercyjne finansujące deficyt budżetu państwa	57
3.1. Możliwości udzielania kredytów przez banki centralne – polskie uregulowania prawne.	57
3.2. Relacje między bankiem centralnym a rządem w zakresie zaciągania zobowiązań kredytowych	60
3.3. Zasady pokrywania niedoboru budżetu państwa ze strony Narodowego Bank Polskiego w latach 1989-2010.	67
3.4. Rola banków komercyjnych w gospodarce rynkowej i możliwości udzielania kredytów	71

Rozdział 4

Emisja papierów wartościowych przez Skarb Państwa	75
4.1. Pojęcie papierów wartościowych i ich klasyfikacja	75
4.2. Cele emisji papierów wartościowych finansujących deficyt budżetu państwa oraz emisji innych papierów o różnym charakterze	84
4.3. Zasady organizacji emisji skarbowych papierów wartościowych.	87
4.4. Kalendarze emisji skarbowych papierów wartościowych	90
4.5. Wybrane rodzaje skarbowych papierów wartościowych	92
4.5.1. Obligacje skarbowe	92
4.5.1.1. Pojęcie obligacji	92
4.5.1.2. Rodzaje obligacji i modele ich wyceny	95
4.5.1.3. Zasady emisji obligacji skarbowych w Polsce	104
4.5.1.4. Realizacja praw wynikających z obligacji	110
4.5.1.5. Podstawowe operacje obligacjami	110
4.5.2. Istota, rodzaje i zasady emisji bonów skarbowych.	111
4.6. Rezultaty emisji skarbowych papierów wartościowych w Polsce w latach 1992-2010.	119

Rozdział 5

Środki z prywatyzacji majątku państwa – zanikające źródło finansowania deficytu budżetowego	131
5.1. Istota i cele prywatyzacji	131
5.2. Rodzaje i metody prywatyzacji	135
5.3. Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa	141

5.4. Zmiana roli środków z prywatyzacji dla budżetu państwa (dochody <i>versus</i> przychody z prywatyzacji)	152
5.5. Kierunki polityki prywatyzacji po 2008 r.	156

Rozdział 6

Warunki określone traktatem z Maastricht dotyczące deficytu budżetowego i długu publicznego	161
6.1. Traktat z Maastricht a Pakt stabilności i wzrostu	161
6.2. Procedura unikania nadmiernego deficytu	162
6.3. Programy stabilności i konwergencji, działania oraz efekty ich podejmowania przez kraje Unii Europejskiej	168
6.4. Przegląd doświadczeń państw – członków Unii Europejskiej w sferze uregulowania zjawisk deficytu budżetowego i długu publicznego.	182

Rozdział 7

Zmiany w metodzie i źródłach finansowania deficytów budżetowych w Polsce, ich skutki finansowe i ekonomiczne w latach 1991-2010.	191
7.1. Transformacja systemowa w Polsce i zmiana podejścia do deficytów budżetowych	191
7.2. Okresy nasilania się i obniżania deficytów budżetowych w Polsce	193
7.2.1. Deficyty budżetowe lat 80. – początki niedoborów w budżecie państwa	193
7.2.2. Kryzys finansów publicznych – deficyty lat 1991-1992.	194
7.2.3. Lata 1993-1997 – pozytywna tendencja w zakresie deficytu budżetowego	196
7.2.4. Kształtowanie się deficytów pod koniec lat 90.	199
7.2.5. Nasilenie się deficytów budżetowych w latach 2001-2004	202
7.2.6. Stabilizowanie się poziomu deficytu w latach 2005-2007	207
7.2.7. Kształtowanie się deficytu budżetowego po 2007 r. z uwzględnieniem kryzysu finansowego ujawnionego pod koniec pierwszej dekady XXI wieku	207
7.3. Źródła finansowania deficytów budżetowych w latach 1991-1994	212
7.4. Deficyty budżetowe i ich finansowanie w latach 1995-1996	214
7.5. Finansowanie deficytów w latach 1997-2007	215
7.6. Wpływ kryzysu na zmiany źródeł finansowania deficytów w latach 2008-2010.	218
7.7. Ocena realizowanej w latach 1991-2010 polityki fiskalnej według kryterium równowagi budżetowej – problem narastania długu publicznego.	219

Rozdział 8

Próba oceny efektywności wybranych źródeł finansowania deficytu budżetowego w Polsce w latach 1998-2010 – ujęcie modelowe	231
8.1. Metodologia badania i podstawy wyboru modelu	231
8.2. Ogólna charakterystyka modelu wektorowej autoregresji (VAR)	235
8.3. Wykorzystanie funkcji odpowiedzi impulsowych do badania efektywności wybranych źródeł finansowania deficytu budżetowego – ujęcie modelowe	239
8.3.1. Pojęcie funkcji odpowiedzi impulsowych	239
8.3.2. Wyprowadzanie funkcji odpowiedzi impulsowych (VEC, VAR)	240
8.4. Model VAR (1)	247
8.5. Wyniki przeprowadzonej analizy efektywności źródeł finansowania deficytu budżetowego przy wykorzystaniu modelu VAR(1) – funkcje odpowiedzi impulsowych	255
Zakończenie	265
Spis rysunków, schematów, wykresów	273
Spis tabel	275
Bibliografia	277